

Jaký bude řepařský rok 2022?

WHAT DOES THE 2022 BEET YEAR HOLD?

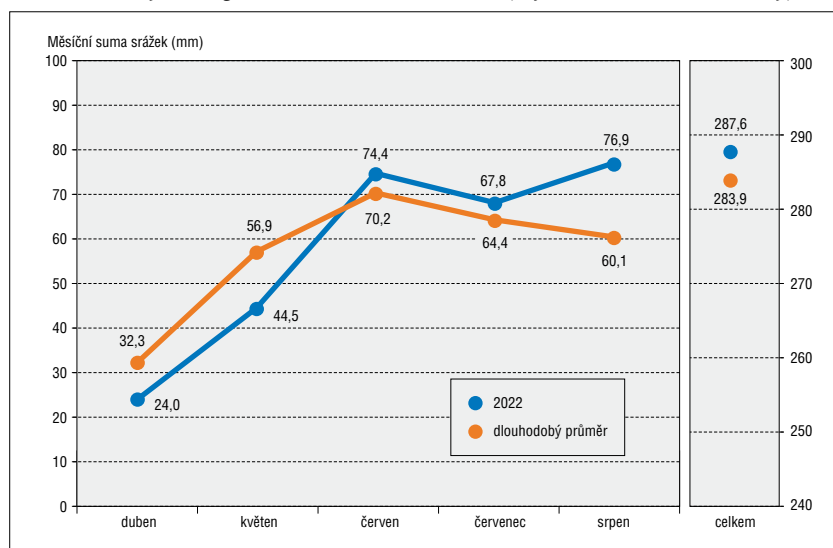
Řepařsko-cukrovarnický rok vstoupil v září jako každoročně do finální fáze, ve které zjistíme, do jaké míry byly naše snahy a vložené investice do pěstování cukrové řepy a výroby cukru odměněny dosažením naplánované výroby řepy a cukru, a to vše za cenu, která plně odpovídá vynaloženému lidskému úsilí. Po loňském roce, který byl jak z pohledu výnosu bulev, tak i po stránce cukernatosti pohlazením po několika předešlých

nepříznivých letech, jsme na jaře všichni očekávali, jak se ta nadcházející sezona projeví. Nástup jara a s ním spojené oteplení byl pomalý, i přesto však bylo první setí ploch s cukrovkou zahájeno v tradičním termínu kolem 19. 3. Samotné setí můžeme hodnotit jako bezproblémové, ukončeno bylo počátkem druhého týdne v dubnu. I přes nízké teploty nedošlo k žádným fatálním škodám na vzházejících plochách. Pozvolný nástup jara a kýžené oteplení se projevilo až v měsíci květnu. Předchozí měsíc duben byl teplotně o více než stupeň a v rajonu cukrovaru Opava až o dva stupně nižší, než je dlouhodobý normál, což se projevilo ve zdlouhavém vzházení. Tento stav ve spojení s podprůměrnými srážkami se podepsal na etapovitém vzházení porostů. Nicméně i přes tento handicap jsou řepné porosty až na několik výjimek v dobrém stavu a většinu z nich tak můžeme označit za porosty bez výrazného zaplevelení. V polovině měsíce června došlo na několika lokalitách k poškození ploch krupobitím, obdobně jako tomu bylo i loňském roce.

Obr. 1. Porost poškozený krupobitím, červen 2022 (foto autor)

Obr. 2. Srážky ve vegetačním období roku 2022 (rajon cukrovaru Hrušovany)

Ke škodám jako na obr. 1., však došlo na plochách v řádech desítek hektarů. Srážková bilance za vegetační období je v podstatě na dlouhodobé úrovni, problematické zůstává rozložení srážek (obr. 2.), kdy se povětšinou jednalo o intenzivní, ale časově kratší deště.

S nástupem letních měsíců došlo v celém rajonu společnosti Moravskoslezské cukrovarny, s. r. o., ke zvýšení teplot (obr. 3.). Již červen s průměrnými teplotami od 20 °C do 22 °C (které byly o 2,5–3 °C vyšší než dlouhodobý normál), dal najevo, jaké budou asi nadcházející prázdninové měsíce.

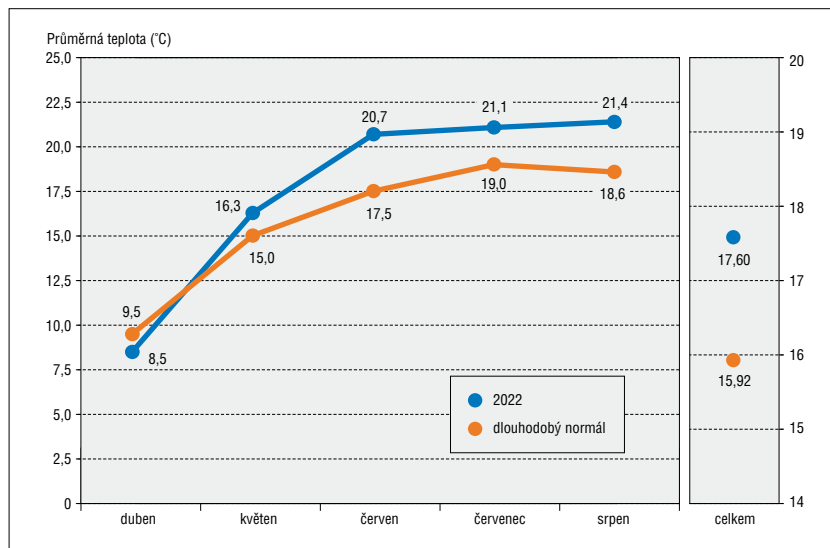
Rozkolísanost letošního ročníku byla zřejmá i z odebraných vzorků pro stanovení půdní vlhkosti, které provádíme na vybraných kontrolních stanovištích v rajonech obou závodů Moravskoslezských cukrovarů. Ještě ve 24. týdnu byly zjištěné hodnoty půdní vlhkosti v hloubce 0–90 cm na stanovištích cukrovaru Opava 11,9 % a na stanovištích cukrovaru Hrušovany 14,9 %. Hodnoty byly vyšší o 0,8 % a 0,1 % (Opava, Hrušovany) v porovnání s průměrem let 2012 až 2021. Ve 32. týdnu se již plně projevil vysoké denní teploty, které způsobily pokles půdní vlhkosti hlavně v rajonu cukrovaru Hrušovany nad Jevišovkou. Průměrná hodnota z hloubky 0–90 cm byla jen

10,5 % a byla o 5,8 % nižší, než je průměr let 2012 až 2021. Oproti tomu v rajonu cukrovaru Opava byla hodnota půdní vlhkosti na úrovni 11,1 %, což je o 0,6 % více, než udává průměr let 2012 až 2021. Pokles půdní vlhkosti se tak plně projevil již při prvním předkampaňovém vzorkování v 31. týdnu, a to zejména v rajonu cukrovaru Hrušovany.

Stejně jako každoročně byl v prvním týdnu června na vybraných 15 lokalitách zahájen monitoring DIK (denní infekční koeficient), který poskytuje cenné informace o vzniku vhodných podmínek pro šíření cercosporové listové skvrnitosti řepy (cercosporiózy). První záznamy, které potvrdily vznik vhodných podmínek byly potvrzeny ve druhé polovině června. To se nijak zásadně nelišilo od údajů z předchozích let. Ošetřování porostů cukrové řepy bylo zahájeno po laboratorním potvrzení výskytu patogenů cercosporiózy v prvním týdnu července.

Samotné zahájení letošní kampaňe bylo ovlivněno několika faktory, ze kterých je nejzávažnější vojenská agrese Ruské federace vůči Ukrajině. V důsledku tohoto konfliktu i dalších vlivů došlo na trhu s energiemi k naprosto nečekanému nárůstu cen, cena plynu je tak na osminásobně vyšší úrovni než v roce 2021 a cena uhlí pak na pětinasobně hodnotě. Cukrovarnická kampaň byla v cukrovarech společnosti Moravskoslezské cukrovary zahájena v září, konkrétně pak 22. 9. v závodu Hrušovany nad Jevišovkou a 23. 9. v závodu Opava. Předpoklad ukončení zpracování je 25. 11. 2022 v Hrušovanech a 25. 1. 2023 v závodu Opava. V Hrušovanech nad Jevišovkou bude opět zpracována

Obr. 3. Průměrné teploty ve vegetačním období 2022 (rajon cukrovaru Hrušovany)

část cukrové řepy ze Slovenska. V tomto cukrovaru je obdobně jako v předchozích letech více než třetinový podíl zpracované řepy přepravován po železnici (obr. 4.).

Po několika letech se cukrovka opětovně řadí ke komoditám, které jsou nedílným a stabilizačním prvkem pro pěstitele a cukr snad můžeme nazvat opět bílým zlatem. Doufejme, že uklidní a stabilizuje celý sektor, a to i dlouhodobě, a přispěje k dalšímu rozvoji řepářství i cukrovarnictví v České republice. Závěrem mi, prosím, dovoluňte popřát všem klidnou kampaň.

Jiří Sedliský, Moravskoslezské cukrovary, s. r. o.

Obr. 4. Příjem řepy v hrušovanském cukrovaru po železnici – plavení vagonovou Eflou

